NN 41/2021 (16.4.2021.), Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja

HRVATSKI SABOR

810

Na temelju članka 89. Ustava Republike Hrvatske, donosim

ODLUKU

O PROGLAŠENJU ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O ZAŠTITI TRŽIŠNOG NATJECANJA

Proglašavam Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja, koji je Hrvatski sabor donio na sjednici 9. travnja 2021.

Klasa: 011-01/21-01/23
Urbroj: 71-10-01/1-21-2
Zagreb, 13. travnja 2021.

Predsjednik
Republike Hrvatske
Zoran Milanović, v. r.

ZAKON

O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O ZAŠTITI TRŽIŠNOG NATJECANJA

Članak 1.

U Zakonu o zaštiti tržišnog natjecanja (»Narodne novine«, br. 79/09. i 80/13.) iza članka 2.a dodaju se naslovi iznad članaka i članci 2.b i 2.c koji glase:

»Usklađivanje s pravnim aktima Europske unije

Članak 2.b

(1) Ovim Zakonom u hrvatsko zakonodavstvo preuzima se Direktiva (EU) 2019/1 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2018. o ovlašćivanju tijela država članica nadležnih za tržišno natjecanje za učinkovitiju provedbu pravila o tržišnom natjecanju i osiguravanju pravilnog funkcioniranja unutarnjeg tržišta (SL L 11, 14. 1. 2019.).

(2) U postupcima utvrđivanja povrede ovoga Zakona te članaka 101. i/ili 102. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (SL C 115 od 9. 5. 2008.; u daljnjem tekstu: UFEU), poštuju se opća načela prava Europske unije i Povelja Europske unije o temeljnim pravima.

Značenje pojmova

Članak 2.c

Pojedini pojmovi u smislu ovoga Zakona imaju sljedeće značenje:

1. *»nacionalno tijelo nadležno za zaštitu tržišnog natjecanja«* je Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja,

2. *»tijelo nadležno za zaštitu tržišnog natjecanja«* je nacionalno tijelo nadležno za zaštitu tržišnog natjecanja države članice Europske unije i/ili Europska komisija,

3. *»kartel«* je sporazum ili usklađeno djelovanje između dva ili više konkurenata kojem je cilj usklađivanje njihovih postupanja na tržištu ili utjecaj na relevantne parametre tržišnog natjecanja putem praksi poput, ali ne ograničujući se na, dogovaranja ili usklađivanja kupovnih ili prodajnih cijena, odnosno drugih trgovinskih uvjeta, među ostalim u pogledu prava intelektualnog vlasništva, određivanja kvota proizvodnje ili prodaje, dijeljenja tržišta i kupaca, uključujući manipuliranje postupkom podnošenja ponuda, ograničenja uvoza ili izvoza ili protutržišnih djelovanja protiv drugih konkurenata,

4. *»tajni kartel«* je kartel čije je postojanje djelomično ili u potpunosti prikriveno,

5. *»pokajnički program«* je program povezan s primjenom članka 101. UFEU-a ili odgovarajuće odredbe ovoga Zakona kojom se uređuju zabranjeni sporazumi, na temelju kojeg sudionik u tajnom kartelu, neovisno o drugim sudionicima kartela, surađuje u postupku tijela nadležnog za zaštitu tržišnog natjecanja dobrovoljnim iznošenjem svojih saznanja o kartelu i svoje uloge u njemu, za što taj sudionik zauzvrat dobiva, odlukom tijela nadležnog za zaštitu tržišnog natjecanja oslobođenje od novčane kazne ili umanjenje novčane kazne za sudjelovanje u kartelu,

6. *»podnositelj prijave za oslobođenje od novčane kazne ili za umanjenje novčane kazne – pokajnik«* je poduzetnik – sudionik kartela koji podnosi prijavu tijelu nadležnom za zaštitu tržišnog natjecanja za oslobođenje od novčane kazne ili za umanjenje novčane kazne u okviru pokajničkog programa,

7. *»izjava poduzetnika pokajnika«* je usmeno ili pisano dobrovoljno izlaganje poduzetnika ili takvo izlaganje u ime poduzetnika, podneseno tijelu nadležnom za zaštitu tržišnog natjecanja, ili zapis tog usmenog izlaganja, u kojem se opisuje uključenost tog poduzetnika u kartel, njegova saznanja o kartelu i uloga koju u njemu ima, a koje izlaganje je posebno sastavljeno za podnošenje tijelu nadležnom za zaštitu tržišnog natjecanja radi dobivanja oslobođenja od novčane kazne ili umanjenja novčane kazne u okviru pokajničkog programa. Navedeno ne uključuje već postojeće informacije, odnosno dokaze koji postoje neovisno o tom postupku, bez obzira na to nalaze li se te informacije u spisu predmeta tijela nadležnog za zaštitu tržišnog natjecanja ili ne,

8. *»oslobođenje od novčane kazne«* je oslobođenje od novčane kazne koju bi tijelo nadležno za zaštitu tržišnog natjecanja inače izreklo poduzetniku pokajniku za njegovo sudjelovanje u tajnom kartelu, a koje mu se odobrava za suradnju s tijelom nadležnim za zaštitu tržišnog natjecanja u okviru pokajničkog programa,

9. *»umanjenje novčane kazne«* je umanjenje iznosa novčane kazne koju bi tijelo nadležno za zaštitu tržišnog natjecanja inače izreklo poduzetniku za njegovo sudjelovanje u tajnom kartelu, a koje mu se odobrava za suradnju s tijelom nadležnim za zaštitu tržišnog natjecanja u okviru pokajničkog programa,

10. *»skraćena prijava«* je prijava za oslobođenje od novčane kazne ili za umanjenje novčane kazne koju u skraćenom obliku tijelu nadležnom za zaštitu tržišnog natjecanja podnosi poduzetnik pokajnik za isti tajni kartel za koji je već podnio punu prijavu Europskoj komisiji ili se već prijavio za zabilježbu Europskoj komisiji kada se ta prijava odnosi na tajni kartel koji obuhvaća više od tri države članice kao zahvaćena područja,

11. *»Europska mreža za tržišno natjecanje«* je mreža javnih tijela koju čine tijela nadležna za zaštitu tržišnog natjecanja u državama članicama Europske unije i Europska komisija te koja služi kao forum za raspravu i suradnju u pogledu primjene članaka 101. i 102. UFEU-a,

12. *»tijelo podnositelj zahtjeva«* je tijelo nadležno za zaštitu tržišnog natjecanja države članice Europske unije koje podnosi zahtjev za uzajamnu pomoć,

13. *»tijelo primatelj zahtjeva«* je tijelo nadležno za zaštitu tržišnog natjecanja države članice Europske unije koje primi zahtjev drugog tijela za uzajamnu pomoć te u tom slučaju tijelo primatelj zahtjeva postaje nadležno javno tijelo za provedbu odluka drugih tijela nadležnih za zaštitu tržišnog natjecanja u skladu s nacionalnim zakonima i drugim propisima,

14. *»nagodba u postupcima utvrđivanja kartela«* je poseban institut u pravu tržišnog natjecanja u kojem stranka u postupku dobrovoljno i u cijelosti priznaje tijelu nadležnom za zaštitu tržišnog natjecanja da je sudjelovala u sklapanju zabranjenog horizontalnog sporazuma – kartela ili tajnog kartela i time počinila povredu članka 8. ovoga Zakona i/ili članka 101. UFEU-a i izjavljuje da neće osporavati odluku tijela nadležnog za zaštitu tržišnog natjecanja. U slučaju prihvata prijedloga nagodbe stranki se određuje novčana kazna u umanjenom iznosu.«.

Članak 2.

U članku 3. stavku 1. iza riječi: »trgovci« briše se riječ: »pojedinci,« i dodaju se riječi: »udruženje poduzetnika,«.

Iza stavka 3. dodaje se stavak 4. koji glasi:

»(4) Za primjenu ovoga Zakona i izricanje novčanih kazni ili dnevnih novčanih kazni za povrede ovoga Zakona i/ili članaka 101. i 102. UFEU-a društvu majci i njezinim pravnim i gospodarskim sljednicima, Agencija uzima u obzir pojam poduzetnika u skladu sa sudskom praksom Suda Europske unije.«.

Članak 3.

U naslovu iznad članka 4. iza riječi: »poduzetnika« dodaju se riječi: »u postupcima ocjene koncentracija«.

U članku 4. stavku 1. ispred riječi: »Poduzetnikom« briše se oznaka stavka (1).

Točka 4. mijenja se i glasi:

»4. na drugi način ima pravo na upravljanje poslovanjem poduzetnika na temelju posebnog ugovora o funkcioniranju samog poduzetnika kojim se stječe mogućnost ostvarivanja prevladavajućeg utjecaja na trajnijoj osnovi.«.

Stavak 2. briše se.

Članak 4.

U članku 9. ispred riječi: »Agencija« dodaje se oznaka stavka: »(1)«.

Iza stavka 1. dodaju se stavci 2. i 3. koji glase:

»(2) Agencija može kao mjeru iz stavka 1. točke 2. ovoga članka odrediti mjeru praćenja poslovanja i/ili strukturnu mjeru koje su proporcionalne počinjenoj povredi i nužne su da bi se ta povreda uspješno otklonila.

(3) Strukturna mjera iz stavka 2. ovoga članka može se odrediti samo ako ne postoji jednako učinkovita mjera praćenja poslovanja ili ako je ta mjera veće opterećenje za poduzetnika od strukturne mjere.«.

Članak 5.

U članku 10. stavku 2. točki 4. iza riječi: »vozila,« dodaje se riječ: »te«.

Točka 5. briše se.

Dosadašnja točka 6. postaje točka 5.

Članak 6.

U članku 14. stavku 2. iza riječi: »ili strukturnu mjeru« dodaju se riječi: »koje su proporcionalne počinjenoj povredi i nužne da bi se ta povreda uspješno otklonila«.

Članak 7.

U članku 15. stavku 1. točki 2. podstavku 3. riječi: »i drugim propisima« brišu se.

Članak 8.

U članku 17. stavku 1. točki 1. iza riječi: »u daljnjem tekstu: ukupan« dodaje se riječ: »poslovni«.

U točki 2. iza riječi: »ukupan« dodaje se riječ: »poslovni«.

U stavku 3. točki 1. podstavak 3. mijenja se i glasi:

» – poduzetnika koji u poduzetniku sudioniku koncentracije (stjecatelju) imaju prava ili ovlasti iz podstavka 2. ove točke,«.

Podstavak 4. mijenja se i glasi:

» – poduzetnika u kojima poduzetnici iz podstavka 3. ove točke imaju prava ili ovlasti navedene u podstavku 2. ove točke i,«.

Iza podstavka 4. dodaje se podstavak 5. koji glasi:

» – poduzetnika u kojima dva ili više poduzetnika iz podstavaka 1. do 4. ove točke zajednički imaju prava ili ovlasti iz podstavka 2. ove točke.«.

U točki 2. podstavku 1. umjesto točke stavlja se zarez.

Iza podstavka 1. dodaje se podstavak 2. koja glasi:

» – od poreza i parafiskalnih davanja.«.

Stavak 6. mijenja se i glasi:

»(6) Agencija ocjenjuje dopuštenost koncentracija koje podliježu obvezi prijave namjere provedbe koncentracije iz stavka 1. ovoga članka, koncentracija za koje je posebnim propisima uređena obveza prijave Agenciji te koncentracija koje Europska komisija ustupi Agenciji na nadležno postupanje u smislu odredaba Uredbe Vijeća (EZ) br. 139/2004 od 20. siječnja 2004. o kontroli koncentracija između poduzetnika (Tekst značajan za EGP) (SL L 24, 29. 1. 2004. str. 1. – 22.; u daljnjem tekstu: Uredba Vijeća (EZ) br. 139/2004).«.

Članak 9.

U članku 19. stavku 3. iza riječi: »ponude« dodaju se riječi: »na temelju koje dolazi do stjecanja kontrole ili prevladavajućeg utjecaja nad poduzetnikom ili dijelom poduzetnika«.

U stavku 4. iza riječi: »odnosno objave javne ponude« dodaju se riječi: »na temelju koje dolazi do stjecanja kontrole ili prevladavajućeg utjecaja nad poduzetnikom ili dijelom poduzetnika,«.

Stavak 7. mijenja se i glasi:

»(7) Ako Europska komisija u smislu odredaba Uredbe Vijeća (EZ) br. 139/2004 odluči ustupiti na ocjenu Agenciji koncentraciju s učinkom na trgovinu između država članica Europske unije, Agencija će ocjenjivati dopuštenost te koncentracije u smislu ovoga Zakona neovisno o tome ispunjavaju li sudionici ustupljene koncentracije uvjete iz članka 17. stavka 1. ovoga Zakona, budući da oni ispunjavaju više prihodovne uvjete iz Uredbe Vijeća (EZ) br. 139/2004.«.

Iza stavka 7. dodaje se stavak 8. koji glasi:

»(8) Sudionici koncentracije iz stavka 7. ovoga članka obvezni su podnijeti prijavu namjere provedbe koncentracije Agenciji u roku od 30 dana od dana zaprimanja takve odluke Europske komisije.«.

Članak 10.

U članku 20. stavku 4. točki 2. broj: »15« zamjenjuje se brojem: »20«, a broj: »25« zamjenjuje se brojem: »30«.

Članak 11.

Naslov iznad članka 26. mijenja se i glasi: *»Pravni položaj i neovisnost Agencije«.*

Članak 26. mijenja se i glasi:

»(1) Agencija je samostalna i neovisna pravna osoba s javnim ovlastima koja obavlja poslove općeg, nacionalnog, regulatornog tijela nadležnog za zaštitu tržišnog natjecanja na svim tržištima u okviru djelokruga i nadležnosti određenih ovim Zakonom te člancima 101. i/ili 102. UFEU-a, Uredbom Vijeća (EZ) br. 1/2003 od 16. prosinca 2002. o provedbi pravila o tržišnom natjecanju koja su propisana člancima 81. i 82. Ugovora o osnivanju EZ-a (Tekst značajan za EGP) (SL L 1, 4. 1. 2003.; str. 1. – 25., u daljnjem tekstu: Uredba Vijeća (EZ) br. 1/2003) te Uredbom Vijeća (EZ) br. 139/2004.

(2) Agencija svoje ovlasti izvršava neovisno i nepristrano u interesu učinkovite i ujednačene primjene odredbi ovoga Zakona te članaka 101. i/ili 102. UFEU-a ne dovodeći u pitanje suradnju među tijelima nadležnima za zaštitu tržišnog natjecanja u Europskoj mreži za tržišno natjecanje.

(3) Agencija u provedbi poslova iz stavka 2. ovoga članka surađuje s Europskom komisijom i tijelima nadležnim za zaštitu tržišnog natjecanja država članica Europske unije.

(4) Agencija je ovlaštena odrediti prioritete u svom radu i u slučaju kada zaprimi inicijativu za pokretanje postupka po službenoj dužnosti u smislu ovoga Zakona te članaka 101. i/ili 102. UFEU-a.

(5) Agencija utvrđuje povredu ovoga Zakona i/ili članaka 101. ili 102. UFEU-a te za utvrđene povrede izriče novčane kazne ili dnevne novčane kazne.

(6) Za obavljanje poslova iz svoje nadležnosti Agencija odgovara Hrvatskome saboru kojem Agencija jednom godišnje podnosi Izvješće o radu za proteklu kalendarsku godinu, a obvezna ga je podnijeti do 30. lipnja tekuće godine.

(7) Izvješće o radu posebno sadrži podatke o imenovanjima i razrješenjima predsjednika i članova Vijeća, dodijeljenim financijskim sredstvima te promjene u dodijeljenom proračunu u odnosu na prijašnje godine.

(8) Statut Agencije potvrđuje Hrvatski sabor.

(9) Agencija se upisuje u sudski registar kao javna ustanova.

(10) Zabranjen je svaki oblik utjecaja na rad Agencije, a osobito onaj koji bi mogao ugroziti njezinu samostalnost i neovisnost.

(11) U smislu stavka 6. ovoga članka Vijeće za zaštitu tržišnog natjecanja (u daljnjem tekstu: Vijeće) i stručna služba Agencije, kao tijela Agencije provode svoje ovlasti iz ovoga Zakona neovisno o političkom i drugom vanjskom utjecaju te bez traženja i primanja uputa od Vlade Republike Hrvatske ili bilo kojeg drugog javnog ili privatnog subjekta pri obavljanju svojih dužnosti i izvršavanju svojih ovlasti, ne dovodeći u pitanje pravo Vlade Republike Hrvatske da, prema potrebi, donese pravila u pogledu opće politike koja nisu povezana sa sektorskim istraživanjima koje provodi Agencija ili postupcima u nadležnosti Agencije.

(12) Sjedište Agencije je u Zagrebu.«.

Članak 12.

Iza članka 26. dodaje se naslov iznad članka i članak 26.a koji glase:

»Ustrojstvo agencije i resursi

Članak 26.a

(1) Unutarnje ustrojstvo i način poslovanja Agencije, opći akti Agencije te druga pitanja važna za rad Agencije pobliže se uređuju Statutom Agencije.

(2) Rad Agencije je javan.

(3) Za ostvarivanje prava i obveza iz radnog odnosa na radnike Agencije i članove Vijeća primjenjuju se opći propisi o radu.

(4) Sredstva za obavljanje poslova iz djelokruga Agencije osiguravaju se u državnom proračunu Republike Hrvatske.

(5) Sukladno fiskalnim mogućnostima državnog proračuna Republike Hrvatske, pri određivanju sredstava, potrebno je osigurati sredstva za dostatan broj kvalificiranih zaposlenika te dostatne financijske, tehničke i tehnološke resurse koji su potrebni za učinkovito obavljanje ovlasti Agencije iz ovoga Zakona te članaka 101. i/ili 102. UFEU-a.

(6) Ne dovodeći u pitanje i pridržavajući se u cijelosti odredaba Zakona o izvršavanju državnog proračuna Republike Hrvatske, Agencija je neovisna u namjenskom trošenju dodijeljenih financijskih sredstava za provedbu svojih ovlasti iz stavka 5. ovoga članka.

(7) Upravne pristojbe, novčane kazne i dnevne novčane kazne koje utvrđuje i izriče Agencija prihod su državnog proračuna Republike Hrvatske.«.

Članak 13.

U članku 27. stavku 4. iza prve rečenice dodaje se druga rečenica koja glasi:

»U postupku predlaganja predsjednika Vijeća i članova Vijeća, Vlada Republike Hrvatske objavljuje javni poziv za predlaganje kandidata za predsjednika Vijeća i članove Vijeća.«.

Iza stavka 6. dodaju se stavci 7. do 10. koji glase:

»(7) Osnovica za obračun plaće predsjednika Vijeća, zamjenika predsjednika Vijeća i članova Vijeća jednaka je osnovici za obračun plaće državnih dužnosnika.

(8) Predsjednik Vijeća, zamjenik predsjednika Vijeća i članovi Vijeća imaju pravo na plaću koja se utvrđuje odlukom Vlade Republike Hrvatske i objavljuje se u »Narodnim novinama«.

(9) Utvrđeni koeficijent za predsjednika Vijeća ne može biti viši od koeficijenta državnog tajnika.

(10) Osnovna plaća iz stavka 8. ovoga članka uvećava se za 0,5 % za svaku navršenu godinu radnog staža, a uvećanje može iznositi najviše 20 %.«.

Članak 14.

U članku 29. iza stavka 3. dodaju se stavci 4. i 5. koji glase:

»(4) Predsjednik i članovi Vijeća ne mogu biti razriješeni dužnosti zbog razloga povezanih s urednim obavljanjem njihovih dužnosti odnosno urednim izvršavanjem njihovih ovlasti u primjeni ovoga Zakona te članaka 101. i 102. UFEU-a.

(5) Predsjednik i članovi Vijeća 12 mjeseci nakon prestanka svojeg mandata ne mogu obavljati poslove koji bi mogli dovesti do sukoba interesa u smislu općeg propisa kojim se uređuje područje sukoba interesa te internih akata Agencije.«.

Članak 15.

U članku 30. točka 1. mijenja se i glasi:

»1. donosi odluku na temelju koje Agencija predlaže Vladi Republike Hrvatske donošenje propisa na temelju odredaba ovoga Zakona,«.

Iza točke 2. dodaju se nove točke 3. do 5. koje glase:

»3. donosi odluku na temelju koje Agencija utvrđuje nepostojanje javnog interesa ili uvjeta za pokretanje postupka, odnosno nepostojanje učinka na trgovinu između država članica Europske unije iz članka 38. ovoga Zakona,

4. donosi odluku na temelju koje Agencija obustavlja postupak kada ne postoje zakonske pretpostavke za daljnje vođenje postupka u smislu ovoga Zakona te članaka 101. i 102. UFEU-a,

5. donosi odluku na temelju koje Agencija prihvaća ili ne prihvaća prijedlog za nagodbu u postupcima utvrđivanja kartela u smislu članka 52.a ovoga Zakona, a vezano za primjenu članka 8. ovoga Zakona i/ili članka 101. UFEU-a,«.

Dosadašnje točke 3. do 13. postaju točke 6. do 16.

Članak 16.

U članku 32. riječi: »Stručna služba Agencije« zamjenjuje se riječima: »Službena osoba u stručnoj službi Agencije«.

U članku 32. iza točke 1. dodaju se nove točke 2. do 5. koje glase:

»2. predlaže Vijeću donošenje odluke kojom se utvrđuje nepostojanje javnog interesa ili uvjeta za pokretanje postupka, odnosno nepostojanje učinka na trgovinu između država članica Europske unije iz članka 38. ovoga Zakona,

3. predlaže Vijeću donošenje odluke o obustavi postupka kada ne postoje zakonske pretpostavke za daljnje vođenje postupka u smislu ovoga Zakona te članaka 101. ili 102. UFEU-a,

4. predlaže Vijeću donošenje odluke o prihvaćanju ili neprihvaćanju prijedloga za nagodbu u postupcima utvrđivanja kartela u smislu članka 52.a ovoga Zakona, a vezano za primjenu članka 8. ovoga Zakona i/ili članka 101. UFEU-a,

5. pisanim zahtjevom tijekom prethodnog ispitivanja stanja na mjerodavnom tržištu prije pokretanja postupka u smislu članka 39. ovoga Zakona i/ili tijekom postupka utvrđivanja narušavanja tržišnog natjecanja, poziva radi saslušanja predstavnike poduzetnika, predstavnike drugih pravnih osoba i fizičke osobe ako bi oni mogli imati informacije relevantne za primjenu ovoga Zakona te članaka 101. ili 102. UFEU-a u smislu članka 41.a ovoga Zakona,«.

Dosadašnje točke 2. do 12. postaju točke 6. do 16.

Članak 17.